

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

- I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pițic, A. Popa, Gh. Spățăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, I. Raița, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghia.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare și partic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Figuri școlare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
P. R. Petrescu.

Înaintarea dlui inspector P. R. Petrescu la rangul de inspector general ne dă prilejul să-i aducem omagiul colegial și să-i urâm multă roduicie, cât mai multă mulțumire sufletească în postul înalt ce-l ocupă, doar cel mai înalt la care pe cale ierarhică e dat să-l ajungă un învățător

D. P. R. Petrescu ajunge inspector general în toată plenitudinea puterilor sale fizice și intelectuale, și desigur, învățământul primar are în dânsul un puternic sprijin,

Și-a început cariera ca învățător la școala de aplicație de pe lângă școala normală din Câmpulung, a trecut institutor la Călărași, când a fost un sincer adept al învățătorilor grupați în jurul revistei. „Vremea nouă” care număra între luptătorii ei pentru o vreme nouă pe Mihalache, pe Toni, pe Ap. D. Culea, Florian Cristescu, C. Stan, N. Stoleriu, Ciorănescu ș. a. a căror nume îmi scapă din memorie, toți vajnici muncitori într-o „ocupație îngraiă”, cum zicea Eminescu măestriei noastre de învățător.

D. Institutul P. R. Petrescu, după ocupația cadrilor-terului a luat postul de revizor în Silistra, care l-a ținut până la arondarea Ardealului în regiuni școlare, când a fost numit la Sibiu de inspector școlar încoronându-și azi cariera cu inspectoratul general.

Repeșim urările de sănătate și fericire, strigându-i, după obiceiul ardelenesc; un „să trăiască.“

* * *

Și cu această ocazie, fie-ne permis să ne exprimăm o veche dorință, pe care o formulăm, într'o justă rugămintă, aceea de a se studia, cunoaște și înțelege învățământul primar din Ardeal, cu caracteristicile lui și mai ales cu rezultatele lui deosebit de favorabile ce le-a avut pe la anii 1895—1907.

Și pe acest temei să se clădească mai departe. Să revină vremurile lui Pop Rețeganul cu experiența și dezvoltarea dedusă din învățămintele de azi.

Pe noi ne doară, că s'a șters cu buretele peste truda nobilă a noastră și a învățătorilor noștri și în loc ca să se altoiască mlădiță nobilă pe trunchiul înrădăcinat s'a lăsat să i se uște rădăcina, ceace nu poate constitui un câștig.

Timpurile vor arăta!

Toma Cocșiu

Privire în educația religioasă.

de inv. A. Duvlea.

II.

1. D-zeu în evoluția conștiinței copilului.

În Istoriile biblice din Testamentul vechiu, D-zeu îi reapare mai de multeori tot în forma cognoscibilului de mai înainte, ca personal. În urmă vede de D-zeu întrupat în fiul său Isus Christos care ca om și D-zeu viețuind pe pământ, cu vieța sa ne-a întemeiat legea, cu sângele său a sfințit-o și prin moartea și Învierea Lui ne-a adus mântuirea.

Elevul, care până acum trăia mai mult în lumea imaginațiilor sale, începe acum a face cunoștință mai multă cu lumea reală. Libertatea fantaziei lui începe a fi dominată și regulată de judecată. Cum el acum perde tot mai mult din vieța inma-

ginațiunei, ce o avea despre Dzeu, ar putea ajunge la deceptiunea de a fi fost totul un vis, o iluzie, dacă în sufletul lui n-am desfunda un nou izvor, care să facă drum unei nouă concepții: „Duh este D-zeu și celce să închină lui trebuie să se închine cu Duhul și cu adevărul“.

Învățații spun că li-se turbură sufletul, oridecâteori o putere nouă țisnește în ei întocmai ca apa unei fântâni, în care s-a desfundat un nou izvor.

Mă gândesc la lacul Vitesda a cărei apă o turbura îngerul, ca să o facă vindecătoare de bolnavi.

Copilul simte necesitatea unei nouă atitudini în fața lumii. De o atitudine precisă nu poate fi vorba la el, a cărei înțelepciune și iubire este jocul.

Nu i-am luat un D-zeu ca să-i dăm altul, nu pe D-zeul lui i-l-am lăsat, numai cât pe acel D-zeu al lui l'am scos din lumina lunei visătoare și l-a pus în lumina soarelui realității.

Și dacă ne gândim, că pe copil l-am scos din lumina lunei atât de bogată în efecte potrivite firii lui fantastice, nu ne mirăm o turburare a sufletului lui. El, inconștientul acceptază acum noua formă de existență a lui D-zeu „Duhul“ și tot el ca inconștient nu voește să iese din inchipuirea, cu care s-a obicinuit atât de mult: inchipuirea că impersonalul, Duhul, își face apariția și ca persoană. La învățat doar aceasta însuși D-zul Duhul care în Isus Christos luând trup omenesc, a vețuiuit pe pământ și mai pe urmă ca personal s-a înălțat la ceriu.

Mi-aduc aminte de următorul caz: enarăm elevilor clasei, a IV o istorioară: „Înălțarea lui Isus la ceriu“.

Elevii ascultău cu atențiunea încordată. „Un nour luminos a luat pe Isus și-l ridică la ceriu, în fața apostolilor, cari cu ochii lor urmăriau pe Isus.“ Aici privirea elevilor se înțepeni într'un punct. Sub puterea sugestivă a enarării, ei vedeau pe Isus cum se înălța. La cuvintele: „până când nu l-au mai văzut“ ei își abătură privirea, dând câte-un oftat. Un elev se școală și mă întreabă: „Acum unde este Isus Christos?“ În ceriu la Tatăl. Un elev din clasa a VI-a: „Dar noi am învățat dela Isus Christos cumcă Is. Chr. e D-zeu adevărat, că D-zeu e Duh, nevăzut și pretutindenea de față“. „Da adevărat este, și cum înțelegeți voi aceasta?“ Elevii clasei VI. V și IV tac. Un elev din clasa III: „Așa că el de acolo de sus din ceriu, unde veghează vede toate și știe toate“. Bine copile! Băiatul avu plăcuta satisfacție de a fi dat răspunsul dorit, care și-a avut ecoul în întreagă cl. III. Am ținut acum să observ, care este părerea elevilor clasei IV, în fața atitudinii elevului clasei a III. a.

Nu m-a mirat lucrul văzând, că elevii clasei VI, cari numai puțin mai înainte accentuară că D-zeu este Duh nevăzut, pretutindenea de față, acum revin totuși la concepția elevilor clasei

III. și încă cu o așa puțină rezervă. Isus Christos, când s-a arătat Apostolilor, nefiind Toma de față, și le-a zis: „pipăiți-mă și vedeți că am carne și oase,” n-a voit doar să arete, cumcă D-zeu este un *om* în ceriu, ci că omul pe pământ este chemat la perfecționare până la îndumnezeire și că omul nu din cer vine D-zeu pe pământ, ci D-zeu vine din cer om pe pământ, și iarăși omul de pe pământ se înalță.

Dacă concepțiunea Duhului D-zeu n'am pune-o în fața elevilor ca un adevăr „produs net” al căutării altora, ci l-am conduce pe elev spre a afla el singur, dacă elevii ar fi ajuns la ea în urma unei cercetări, la care și ei au fost activi, atunci ea ar rămânea o concepție vie a lor, în care ei ar ști și trăi.

„Trebue să cucerești adevărurile generale ca să-ți fie într'adevăr și într-una folositoare.”

Pentru a da elevilor perspectiva înțelegerii adevărului „*Duh este D-zeu*”, pentru a-i introduce în înțelegerea contopirii mistice a personalului cu ființa impersonală a totului, vom arunca o rază de lumină în ei, la care ei să vadă o pârțică din D-zeu „Duhul” în însuși sufletul lor.

Prin întrebări și răspunsuri satorim că vieța este un șir de acțiuni, că *sufletul* este vieța omului. Cu sufletul întră vieța în om și cū sufletul iese vieța din om. Dacă sufletul n-ar fi, omul n-ar exista. Omul trăiește în lume. Dacă ai vieță, ai și o lume pentru vieță. Lumea încă e vie, vieța ei este în natura ei. Vieța naturii se arată în schimbările ei: *primăvara* e ca un copil: drăguță, veselă răsătoare și jucătoare, *vara*, e mândră, frumos împodobită și iubitoare ca un mire sau o mireasă, *toamna*, e serioasă ca un bărbat și câte-odată așa cântă de cu jale, *earna*, e ca un moșneag bătrân și cărunț: tristă, posomorată, tăcută și gânditoare. Alte schimbări mai dese și mai mărunte ale naturii sunt: ziua, noaptea; ziua soarele, noaptea luna și stelele: aci liniște, aci vânt, aci senin aci noureală, ploaie secetă, apoi furtuni și câteodată trăsnete și fulgere, apoi cutremure de pământ și alte schimbări, cari toate fac vieța naturii.

Precum *vieța* omului este *sufletul* lui, așa și *vieța* naturii este *sufletul* ei sau mai bine zis „Duhul” ei, Duhul lui Dzeu Duhul universal, D-zeu „Duhul” care este vieța lumii, pretutindenea de față, începutul a toate, în el și prin el există totul; El este vieța, dacă n-ar fi El, n'ar fi nimic.

Dumnezeu este flacăra, care ne luminează cărările spre progres. El întreține vie jertfirea de sine, nădejdea și credința în mântuire. D-zeu este dreptatea și adevărul; Judecătorul, care răspătește binele cu bine, iar răul cu rău.

Un adânc oftat, dupăcare o liniște adâncă și plăcută se instăpâni pe sufletele elevilor. M-am bucurat văzând expresia satisfacției lor să fi fost atât de mare, pecăt de plăcut am fost eu surprins de reflexiile lor.

(Va urma.)

○ rugăminte.

(„La chestia manualelor“.)

Redactarea manualelor școlare e una dintre cele mai arzătoare chestii, care cu tot dreptul nu trebuie privită „banal“, ci e datoria noastră imperioasă a tuturor, ca să ne ocupăm de ea cu toată seriozitatea și atenția, căci e prea bine cunoscută zisa Românilui: „*Unealta bună, î-l face pe om harnic*“. Tocmai așa e și cu manualele școlare:

Un manual de școală bun, întocmit după toate cerințele pedagogice, e o comoară neprețuită în mâna copilului și a învățătorului: durere însă, că atari manuale nu prea avem și chiar pentru acest fapt, punerea acestei chestii în discuție e minunat de binevenită.

Colegul Cocișiu aduce un mare folos, când pornește aceasta idee.

În articolul „La chestia manualelor“ însă, nu e destul de lămurit, căci uite ce pătesc eu:

... — O spun prelângă ori-ce rizic.

Cetesc „La chestia manualelor“. Mai cetesc odată; cetesc de cel puțin șase ori acest articol. Vreau să iau apoi și eu cuvântul, dar nu pot începe, nu pot prinde nici-cum. Văd, — ziceți ce vreați — *că nu-l înțeleg bine.*

Nu vreau să critic nici să contestez frumoasele cunoștințe și nizuințele mari ale colegului Cocișiu, din contră, *î-l respect și apreciez mult și tocmai pentru aceasta î-l rog să binevoiască a se coborî mai jos, la noi, spunându-ne părerea sa, în chestia ce ridică, cât se poate mai lămurit și precizat bine, ca să-l înțelegem și atunci, cred, că se vor afla colegi să ia cuvântul în chestie.*

Când fac rugămintea asta condus de cea mai curată, dargoste colegială, în consecință eu cred, că nu fac o greșală.

Ion Aldea.

Cronică.

○ știre din ziare.

Ministerul finanțelor comunică: Dela 1 Ianuarie corpul didactic va fi salariat în conformitate cu legea armonizării.

Ar trebui să batem în palme de bucurie, nu pentru că am primi cine știe ce salariu după legea armonizării, căci în aceea lege învățătorul care iese din școala normală cu o bună doză de

idealism, repede cade frânt, când face cunoștință cu salariul care e pentru el acelaș ca pentru un sergent de oraș, factor postal, (tip. 2), el care va avea grija culturală a celor mici și celor mari, nu de asta, ci avem o bucurie că pe acolo, pe sus, ne mai poartă cineva interesul, și pentru atâta lucru trebuie să fim mulțumitori.

Carpatin.

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientos de către cei vizați.

No. 3263/1927.

Obiect: Trimiterea listelor de amenzi școlare.

În conformitate cu Art. 48 din Reg. p. aplicarea legii înv. primar al statului, delegația comitetului școlar e datoră ca să trimită revizoratului școlar copie de pe lista amenzilor aplicate. În consecință cerem odată pentru totdeauna ca să ni-se trimită regulat de către toți aceste copii de listă, punând în vedere, că vom aplica fără cruțare amenzi grele domnilor secretari ai comitetelor școlare. *Copiile listelor să se trimită direct Revizoratului școlar, iar nu dlor subrevizori.* Aceste liste să se trimită în toate cazurile, cu amenzi sau fără amenzi aplicate, pentru că numai așa se va putea ținea la Revizorat o evidență exactă.

În legătură cu aceste mai dispunem ca „comitetul școlar să țină un registru special de amenzile pronunțate și încassate și de cazurile trimise înaintea judecătoriei de ocol, precum și al amenzilor prefăcute în închisoare, pe baza art. 28 din lege.”

No. 3365/1927.

Obiect: Ținerea cursurilor de adulți.

Cursurile de adulți se vor ținea regulat și în anul acesta, rămânând ca munca depusă aci să se plătească special de către On. Minister. Spre acest scop invităm toate direcțiunile școlare să ne comunice ne condiționat până la 5 Decembrie a. c. numărul elevilor ce audiază aceste cursuri, orele câte se predau pe săptămâna precum și numele propunătorului. Avizăm de altă parte, că toate aceste date vor trebui verificate și de către respectivii domni subrevizori școlari de control.

No. 3264—1927.

Obiect: Serbarea zilei de 1 Decembrie.

Vă invităm cu toată stăruința ca să luați imediat măsurile convenite pentru organizarea festivalului școlar în memorabila zi de 1 Decembrie, atrăgându-se la aceasta manifestare patriotică

pături cât mai largi ale poporului nostru. Vă comunicăm, că o conferință cu tema „1 Decembrie 1918” a apărut în Biblioteca populară a „Astrei”. Aceasta conferință e scrisă de dl Romul Simu și costă numai 5 lei exemplarul.

No. 3262—1927.

Obiect: Dare de seamă asupra cooperativelor școlare.

Toate direcțiunile, cari au pe lângă școlile lor cooperative, sunt rugate să ni trimeată până la sfârșitul lunii curente o dare de seamă despre activitatea acestor cooperative, arătându-ni-se numărul membrilor, capitalul ce dispun, rezultatele obținute etc.

No. 3261—1927.

Obiect: Programul ședințelor cercurilor culturale.

Cu toate, că suntem către finea lunii Noemvrie, totuși foarte puține cercuri culturale ne-au trimis programul de muncă pe anul curente. Cerem deci ca să ni-se trimită fără amânare programul amănunțit, indicându-ni-se precis locul, timpul, subiectele ce se vor pertracta precum și numele conferențiarilor.

Obiect: Ridicarea registrelor școlare.

No. 3279—1927

Anunțăm toate școlile, că ne-au sosit dela On. Minister registrele necesare, și anume: 1. Cataloge de clasă pentru școli primare și grădini. 2. Matricole. 3. Registre de prezență. 4. Anunțuri pentru înscriere la școală. 5. Liste de absențe nemotivate. 6. Certificate de permutare la altă școală. 7. Registre inventare. 8. Condiții de expediție. 9. Registre de intrare și eșire.

Cum aducerea acestor registre a fost împreunată cu mari cheltuieli, suntem constrânși ca să încasăm pentru fiecare garnitură din aceste registre câte 30 lei.

Expediția se face prin rambursă direct de către oficiul biroului nostru. Direcțiunile școlare sunt îndatorate ca să ridice imediat dela postă registrele ce le vom trimite

Revizor școlar. M, Sasu.

ȘTIRI.

* Chitanțele de pe luna curentă au fost distribuite la începutul acestei săptămâni.

* Adunarea generală a „Astrei” se va ținea anul acesta în Sibiu, în zilele de 4 și 5 Dec. a. c.

* Cercul studențesc „Alba-Iulia” din București, în ședința adunării generale din 13 Noembrie 1927 și-a ales următorul comitet pentru anul școlar 1927—28 :

Președinte :	Babeș Ion
Vicepreședinte :	Turean Ion
Secretar general :	Turdean Victor
Secr. de ședințe :	Georgescu H.
Cassier :	Mihălțian Simion
Membri :	Tănășe Ovid
	Frâncu Emilian Emil

* *Atragem atențiunea tuturor d.-lor învățători asupra ordinilor publicate în partea oficială din acest număr.*

Poșta Redacției. Dș. A. P. în Bș. Regretăm, dar nu Vă putem publica poezia, ce ne-ați trimis. *Domni colaboratori* sunt rugați să ne trimită din vreme materialul pentru numărul de Crăciun. *Domnii învățători* sunt rugați să ne țină în curent cu întreaga activitatea culturală ce se desfășoară în comunele lor.

Poșta Administrației. Cu 1 Noembrie a. c. am început a trimite revista și la domnii învățători noi numiți. Rugăm, ca dâșșii să ne trimită ca abonament pe bunile Noembrie și Decembrie a. c. suma de 20 lei. Aceia, cari n-au primit revista în lunile din urmă să ne scrie, ca se le trimitem numerele ce le lipsesc.

Cărți și reviste.

„Calendarul Asociațiunii” („Astrei”) pe anul 1928. Este, de sigur, unul din cele mai bogate calendare românești. 14 coale de tipar, cu nenumărate ilustrații, pentru 15 lei. Se află de vânzare la librării și la Sibiu, „Astra”, str. Șaguna 6.

CATEDRA.

Ziar didactic cultural ilustrat.

Publică cele mai alese și mni potrivite piese teatrale școlare, poezii dialoguri, anecdote, pentru serbări școlare, cercuri culturale, șezători, împlinind astfel una din marile nevoi simțite de școală.

Abonamentul: 60 Lei pentru învățători, elevi.